T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/287
KARAR NO : 2024/382
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Davacının, davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel kadrosuna atamasının, güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğundan bahisle, yapılmamasına dair işlemin idari yargı yerinde iptali sonrasında, atama yapılmayan döneme ilişkin sigorta primlerinin yatırılması talebinin, davalı idare tarafından reddi işleminin iptali için açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. G.
Vekili : Av. A. İ.
Davalı : Diyanet İşleri Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Diyanet İşleri Başkanlığının din hizmetleri sınıfında yaptığı SÖZPER 2018-1 alımı kapsamında Mardin ili, Artuklu ilçesine müezzin-kayyım olarak yerleştirildiğini, güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğundan bahisle, atamasının yapılmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 23. İdare Mahkemesinin 26/09/2019 tarih ve E.2018/764, K.2019/2282 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiğini, daha sonra yargı kararıyla iptal edilen işlem nedeniyle uğranılan maddi zararlarının tazmini istemiyle açılan davada Ankara 17. İdare Mahkemesinin 28/10/2021 tarih ve E.2020/1923, K.2021/1484 sayılı kararı ile geç göreve başlatılması nedeniyle alamadığı maaşa yönelik tazminat talebinin kabulüne karar verildiğini; bilahare müvekkili tarafından iptal kararına rağmen 07/05/2018-28/06/2019 tarihleri arası için sigorta primlerinin de yatırılmasının talep edildiğini, davalı idarenin 31/01/2023 tarih ve E-14999856-612.99-3367303 sayılı kararıyla bu talebin reddedildiğini ileri sürerek, anılan işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Antalya 5. İdare Mahkemesi 05/04/2023 tarih ve E.2023/483, K.2023/409 sayılı kararı** ile, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki özel hüküm nedeniyle, davacının davalı idare bünyesindeki 5510 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılığına ilişkin sigorta primlerinin ödenmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının (iş mahkemeleri) görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Konya Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi 22/02/2024 tarih ve E.2024/389, K.2024/402 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin

"Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101' inci maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Sigortalı sayılanlar" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının a bendinde hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigortalı kollarının uygulanması bakımından sigortalı sayılacağı, "Sigortalılığın başlangıcı" başlıklı 7. maddesinde sigorta hak ve yükümlülüklerinin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî ve teknik eğitime, meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine, staja veya bursiyer olarak göreve başladıkları tarihten itibaren başlayacağı, devam eden "Sigortalı bildirimi ve tescili" başlıklı 8. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde işverenlerin, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıç tarihinden önce, sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlü olduğu, yine "Sigortalılığın sona ermesi" başlıklı 9. maddesinde kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılığın, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların hizmet akdinin sona erdiği tarihten itibaren sona ereceği belirtilmiştir.

Yine aynı kanunun "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86. maddesinin 1. fıkrasında Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirleneceği, aynı maddenin 7. fıkrasının ilk cümlesinde ise Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgelerin Kurumca re'sen düzenleneceği ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86. maddesinin (17/4/2008-5754/50 md ile değişik) 7. fıkrasında "Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın din hizmetleri sınıfında yaptığı SÖZPER 2018-1 alımı kapsamında Mardin İli, Artuklu İlçesine müezzin-kayyım olarak yerleştirilen davacının, güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğundan bahisle atamasının yapılmamasına ilişkin 08/08/2018 tarih ve E.108233 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada Ankara 23. İdare Mahkemesinin 26/09/2019 tarih ve

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin

E:2018/764, K:2019/2282 sayılı kararı ile "işlemin iptaline" karar verildiği, akabinde yargı kararıyla iptal edilen işlem nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararlarının tazmini istemiyle açılan davada Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin 28/10/2021 tarih ve E:2020/1923, K:2021/1484 sayılı maaş alacakları için maddi tazminat talebinin kabulüne, manevi tazminat talebinin ise reddine karar verildiği, sonrasında davacı tarafından iptal kararına rağmen 07/05/2018-28/06/2019 tarihleri arası için sigorta primlerinin yatırılmasının istenildiği başvurunun Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 31/01/2023 tarih ve E-14999856-612.99-3367303 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda anılan 5510 sayılı Yasa'nın 101. maddesindeki özel hüküm nedeniyle, davacının davalı idare bünyesindeki 5510 sayılı Yasa kapsamındaki sigortalılığına ilişkin sigorta primlerinin ödenmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde; anılan yasada aksine bir düzenleme bulunmadığından 5510 sayılı Kanunun 101. maddesi uyarınca adli yargının (iş mahkemeleri) görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili bu kez, davalı idarenin 31/01/2023 tarih ve E-14999856-612.99-3367303 sayılı işleminin iptaline ve sigorta primlerinin yatırılmasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 13. İş Mahkemesi 29/03/2024 tarih ve E.2024/118, K.2024/163 sayılı kararı** ile, davacının ilk olarak 08/01/2007 tarihinde 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesine tabi olarak çalıştığı anlaşıldığından davanın esası hakkında idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, HMK'nın 114. ve 115/2 maddeleri uyarınca dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5510 sayılı Yasa'nın "5434 sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri" başlıklı Geçici 4. maddesinin 4. fıkrasına göre "Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

Uyuşmazlık Mahkemesinin 4.9.2012 tarihli 2012/64-83 Esas ve Karar sayılı kararında 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan, emekli kamu personeli olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği, 5510 sayılı bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği sonucuna varılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin

Davacının ilk olarak 08/01/2007 tarihinde 5510 sayılı Kanun'un 4/c'li olduğu anlaşıldığından davanın esası hakkında idari yargının görevli olduğu..."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 13. İş Mahkemesince dava dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

7. 2577 sayılı Kanun'un *"İptal ve tam yargı davaları"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta ki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm doğrultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin

edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmekte ise de, dava konusuna ilişkin bilgi ve belgelerin dosyada bulunduğu, bu nedenle idari yargı dosyasının istenilmediği ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

9. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dava, davacının, davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel kadrosuna atamasının, güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğundan bahisle yapılmamasına dair işlemin idari yargı yerinde iptali sonrasında, atama yapılmayan döneme ilişkin sigorta primlerinin yatırılması talebinin, davalı idare tarafından reddi işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

11. Somut olayda, davalı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın din hizmetleri sınıfında yaptığı SÖZPER 2018-1 alımı kapsamında, davacının Mardin ili, Artuklu ilçesine müezzin-kayyım olarak yerleştirilmesinin yapıldığı ancak, güvenlik soruşturmasının olumsuz olduğundan bahisle atamasının yapılmadığı, davacı tarafından bu işlemin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 23. İdare Mahkemesinin 26/09/2019 tarih ve E.2018/764, K.2019/2282 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiği, daha sonra yargı kararıyla iptal edilen işlem nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılan davada, Ankara 17. İdare Mahkemesinin 28/10/2021 tarih ve E.2020/1923, K.2021/1484 sayılı kararı ile, manevi tazminat talebinin reddine, davacının geç göreve başlatılması nedeniyle alamadığı maaşa yönelik tazminat talebinin kabulüne karar verildiği; bilahare davacı tarafından atanmama kararının yargı kararı ile iptal edilmesine rağmen çalışamadığı 07/05/2018-28/06/2019 tarihleri arası için sigorta primlerinin de yatırılmasının davalı idareden talep edildiği, davalı idarenin 31/01/2023 tarih ve E-14999856-612.99-3367303 sayılı yazısı ile *"mahkemece hükmedilen maddi tazminat miktarının ödendiği ve sorumluluğun yerine getirildiği, geçmişe dönük mali ve sosyal hakların ödeneceğine dair mahkeme kararında bir hüküm olmadığından adıgeçene sosyal güvenlik primi veya başka bir ödemenin yapılamayacağının"* davacı tarafa bildirilmesi üzerine, anılan işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

12. Bu durumda, her ne kadar davalı idare ile davacı arasındaki hukuki ilişki, İş Kanunu'na tabi hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulmuş bir iş ilişkisi niteliğini taşısa da, bu davadaki uyuşmazlığın esasının, sözleşmeli personel olan davacı ile işvereni arasında kurulmuş olan bir iş akdinden kaynaklanmayan, diğer bir deyişle davacının sözleşmeli personel kadrosuna istihdamının yapılmamasından kaynaklı olup çalışamadığı 07/05/2018-28/06/2019 tarihleri arasında sigorta primlerinin yatırılması talebine ilişkin olduğu, bu talebin ise davacı aleyhine tesis edilen ve mahkemece iptal edilen idari işlemden kaynaklandığı, dolayısıyla bu işlemden kaynaklanan tazmin isteminin de 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (b) fıkrasında belirtilen; "*İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*" kapsamında olduğundan idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin

13. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 5. İdare Mahkemesinin 05/04/2023 tarih ve E.2023/483, K.2023/409 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 5. İdare Mahkemesinin 05/04/2023 tarih ve E.2023/483, K.2023/409 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Seyfi HAN
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AgvxtXb - BdI6Lnd - ciKKWt0 - vi2BIA= ile erişebilirsin